

Aan: de gemeenteraad
Afzender: het college van B&W
Datum: 4 november 2025
Onderwerp: Gebiedsinvesteringen tweede tranche

Geachte leden van de raad,

Voor eind december 2025 wordt een bestuursakkoord getekend voor de tweede tranche gebiedsinvesteringen. Het tekenen van dit akkoord is belangrijk om de middelen veilig te stellen voor het einde van het jaar. Dit bestuursakkoord gaat nog niet over de verdeling van de middelen omdat dit verder wordt uitgewerkt in een Regioplan. Graag informeren wij u over de stand van zaken.

1. Tweede tranche gebiedsinvesteringen

Het ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) stelt gebiedsinvesteringen beschikbaar in de vijf aanlandregio's in Nederland waar energie van windparken op zee aanlandt door middel van elektriciteitskabels en/of waterstofleidingen. Het doel van deze gebiedsinvesteringen is om de leefkwaliteit in de omgeving van de aanlandlocaties te verbeteren. De gebiedsinvesteringen zijn een extra impuls voor de regio en staan daarmee los van de kosten voor realisatie en (wettelijke) compensatie die van toepassing zijn op de energie-infrastructuur projecten (zoals het Programma Aansluiting Wind Op Zee-Eemshaven, oftewel PAWOZ-Eemshaven).

Het ministerie stelt de gebiedsinvesteringen in twee tranches beschikbaar. Voor de aanlandingsregio Eemshaven is in de eerste tranche een maximaal bedrag van 50 miljoen euro gereserveerd, waarvan 10 miljoen voor Schiermonnikoog. Bij de verdeling van de eerste tranche was nog niet bekend voor welke route zou worden gekozen. Voor elke route binnen PAWOZ-Eemshaven gold een gebiedsinvestering voor Schiermonnikoog, ook als de uiteindelijke route niet via Schiermonnikoog zou lopen. Inmiddels heeft de eerste tranche gebiedsinvestering een plek gekregen in het project Buitenkans. U wordt daarover apart geïnformeerd.

De tweede tranche gebiedsinvesteringen bestaat uit een bedrag van 49 miljoen. Daarnaast komt 5 miljoen beschikbaar voor oplossingen voor verzilting en 2 miljoen voor versterking van de natuur.

De raad kan kennis nemen van het bestuursakkoord dat als bijlage is toegevoegd. Het bestuursakkoord wordt uiterlijk eind december 2025 ondertekend door het ministerie en de regio. Namens het college zal burgemeester Ineke van Gent dit doen.

2. Na het bestuursakkoord volgt een gedetailleerder Regioplan

Na het ondertekenen van het bestuursakkoord zullen de regionale overheden, waaronder Schiermonnikoog, verder praten over de verdeling van de middelen. Dit wordt vervolgens gevat in een Regioplan, dat uiterlijk september 2026 moet worden ondertekend. Voor dit Regioplan zijn enkele uitgangspunten opgenomen in het bestuursakkoord.

2.1. Uitgangspunten Regioplan

Het ministerie van KGG heeft bepaald dat de middelen moeten bijdragen aan één of meerdere van de, door het ministerie van KGG ingebrachte, thema's (bestuursakkoord artikel 4, lid a):

- Behoud en versterken van de natuur;

- Verbeteren van de fysieke leefomgeving;
- Versterken van de regionale economie;
- Versnellen en toepassen van de (duurzame) energietransitie;

Daarnaast wordt in het bestuursakkoord bepaald dat het regioplan wordt opgesteld volgens de volgende uitgangspunten (artikel 4.1 lid c). Onder elk uitgangspunt staat kort aangegeven wat dit kan betekenen. Dit wordt nader afgesproken binnen de regio en komt terug in het Regioplan.

i Daar waar de lasten zijn komen ook de lusten;

Waar de kabels/leidingen komen (=de lasten), moet ook de lusten (de gebiedsinvesteringen) komen.

ii Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen de 'waarde' van de aanleg van kabels en/of leidingen; omdat het nog niet duidelijk is via welke route waterstof kan aanlanden wordt hiervoor een bedrag gereserveerd in een bestemmingsfonds;

De ingreep voor kabels en leidingen geeft evenveel last en geeft dus dezelfde waarde.

iii De routekeuzes van zowel de aanlanding van kabels als die van waterstof en de afstanden van de uiteindelijke tracés zijn bepalend voor de verdeling van de middelen die beschikbaar zijn;

Er wordt gekeken naar aantal kilometer kabel/leiding door een gemeente (inclusief water) om te bepalen hoeveel van de gebiedsinvesteringen naar dat gebied gaan.

iv Projecten die meerdere doelen dienen en systeemversterkend werken krijgen voorrang - denk daarbij aan natuur en landbouw, maar ook aan water en bodem;

Projecten die meerdere doelen (zie artikel 4.1 lid a) dienen, krijgen voorrang. Er wordt dus gezocht naar grotere projecten.

v De verdeling van de middelen uit de eerste tranche gebiedsinvesteringen weegt mee bij de verdeling van de middelen in de tweede tranche. In de tweede tranche wordt daarom rekening gehouden met eventuele waterstofleidingen in de toekomst. In totaal is er 99 miljoen euro beschikbaar, waarbij tot een goede verdeling moet worden gekomen op basis van voorgenoemde uitgangspunten.

Bij de verdeling van de eerste tranche is geen verdeling gemaakt voor gebieden waar waterstofleidingen doorheen gaan lopen. Die verdeling moet nu wel worden gemaakt.

Bovenstaande uitgangspunten zijn een resultaat van gesprekken tussen de negen regiopartijen en het ministerie van KGG. De gebiedsinvesteringen zijn niet exclusief bedoeld voor gemeenten, maar voor projecten die meerdere doelen dienen binnen de route- en aanlandregio. Hoe de middelen vervolgens kunnen worden verdeeld, is nog niet bekend.

3. Gebiedsinvestering voor kabels en revolverend fonds voor leidingen?

Op 16 juli 2025 heeft de Minister van KGG het PAWOZ-Eemshaven vastgesteld. Dit betekent dat de Minister een besluit heeft genomen over de aanlandroute voor het windpark Doordewind (DDW) en andere toekomstige aanlandingen. In het Programma staat dat is besloten een elektriciteitskabel te laten lopen via de zogenaamde Schiermonnikoog-Wantijroute (route VII).

Voor de aansluiting van waterstof (via een leiding) vanuit windpark Ten Noorden van de Waddeneilanden (TNW) zijn drie nieuwbouwroutes voorzien: de Tunnel route (X), de Ameland Wantij route (VIII) en de Zoutkamperlaag route (IX). Er loopt nog een onderzoek naar het hergebruik van bestaande gasleidingen. Er is daarom nog geen keuze gemaakt voor een waterstofroute.

Prinsjesdag 2025 bleek dat het proefproject voor waterstof voor windpark TNW voor in elk geval vijf jaar is stil gelegd. Dit betekent dat er voorlopig nog geen behoefte is om leidingen aan te leggen ten behoeve van waterstof.

De gebiedsinvesteringen zijn bedoeld voor een extra impuls voor de regio van de aanlandregio's van zowel kabels als leidingen. Het is nu duidelijk dat over dat deel van de route pas op een later moment wordt besloten. Wat de invloed hiervan is op de verdeling van de middelen moet een plek krijgen in het Regioplan. Uw college zal zich binnen de regio inzetten op het instellen van een revolverend fonds zodat de middelen in gebruik kunnen worden genomen, maar ook terugvloeien in het fonds. Dit wordt regionaal besproken en krijgt een plaats in het Regioplan.

De minister heeft ons verzekerd dat dit niet betekent dat er meer kabels via Schiermonnikoog aangelegd gaan worden. Na de aanleg van de kabels die nodig zijn voor DDW, is de route Schiermonnikoog 'vol'.

4. Relatie met PAWOZ-Eemshaven en NOZ-Doordewind

De routes voor de aanlanding van kabels en leidingen zijn onderzocht door het ministerie van KGG binnen het kader van het Programma Aansluiting Wind op Zee (PAWOZ). Voor meer algemene informatie hierover, zie: [Programma Aansluiting Wind Op Zee \(PAWOZ\) - Eemshaven | RVO.nl](https://www.rvo.nl/onderwerpen/bureau-energieprojecten/lopende-projecten/pawoz)¹

De minister van KGG heeft dit programma op 16 juli 2025 vastgesteld en dit is op 24 juli 2025 gepubliceerd. Nu het besluit is genomen, start de netbeheerder Tennet binnenkort de projectprocedure voor de Schiermonnikoog Wantij-route. Hiermee komt aan het Programma Aansluiting Wind op Zee een einde. De projectprocedure is nu van start gegaan onder de naam Net op Zee – Doordewind (NOZ-Doordewind). De projectprocedure moet leiden tot een besluit om de route vast te leggen en de windenergie aan te landen. Meer informatie hierover is te vinden op [Net op zee - Doordewind | RVO.nl](https://www.rvo.nl/onderwerpen/bureau-energieprojecten/lopende-projecten/noz-doordewind)²

4.1 Planning NOZ-Doordewind

Op het moment van schrijven ligt het Voornemen & Participatieplan (V&P) voor Net op Zee – Doordewind ter inzage. Het is de bedoeling om hier als regio op de reageren. Uw college zet zich daarbij in op een goede informatievoorziening op ons eiland. Het V&P gaat nog niet over de precieze route en methode van aanleggen.

Na het V&P volgt een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (planning eerste half jaar 2026) waar onder andere wordt gekeken naar de breedte van de corridor waar de kabels gepland zijn. Vervolgens volgt in het derde kwartaal van 2027 een ontwerpprojectbesluit.

Op momenten waarop dat mogelijk is zal uw college gebruikmaken van het indienen van een reactie of zienswijze waarbij ons uitgangspunt is om ons eiland en het Waddengebied zoveel mogelijk te ontzien en te zorgen dat het gebied toegankelijk blijft.

5. Risico's en kanttekeningen

De gemeente Schiermonnikoog heeft beperkt invloed op de projecten die uitgevoerd gaan worden. Dit risico wordt ingeschat als laag omdat de middelen die beschikbaar komen voor de gebiedsinvesterings direct of indirect ten goede van de inwoners, organisaties en de omgeving van Schiermonnikoog.

De omschrijving van de uitgangspunten is niet duidelijk, waardoor bij het opstellen van het regioplan veel discussie kan ontstaan. Dit risico wordt ingeschat als gemiddeld omdat wel duidelijk is dat een deel van de middelen naar Schiermonnikoog zal moeten gaan.

6. Financiën

De middelen komen niet direct beschikbaar voor de gemeente Schiermonnikoog. De provincie Groningen treedt ook nu, net als bij de eerste tranche gebiedsinvestering, op als regiokassier. Daarom is een uitgebreide financiële toelichting nu niet van toepassing. Op het moment dat Schiermonnikoog een projectorganisatie krijgt en projecten gaat uitvoeren, is dit natuurlijk anders. Op dat moment informeert het college de raad. Overigens kan een deel van de middelen worden besteed aan projectorganisatie, waardoor ook hiervoor in principe geen middelen gemoeid zijn.

7. Tot slot

Hoewel het college verheugd is over deze gebiedsinvestering voor Schiermonnikoog blijft uw college kritisch en zal daarom de projectprocedure NOZ-Doordewind goed volgen. Uw raad en uw college hebben zich meerdere keren uitgesproken tegen de door de minister gekozen route via Schiermonnikoog. Dit is uitgesproken tijdens bestuurlijke overeenkomsten met de minister van KGG, via de media en door middel van een zienswijze.

Waar mogelijk zullen wij ons, ook samen met de regionale overheden, uitspreken tegen de gekozen route. Wij blijven voorstander van het alternatief: de tunnelroute, omdat op die route ook plaats kan zijn voor aansluitingen van toekomstige windmolenparken.

¹ <https://www.rvo.nl/onderwerpen/bureau-energieprojecten/lopende-projecten/pawoz>

² <https://www.rvo.nl/onderwerpen/bureau-energieprojecten/lopende-projecten/noz-doordewind>